

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
U.I. Ismailov
2024 yil "___" _____
Ro'yhatga olindi №
05/03/045
"27" iyun 2024 yil

MOLIYAVIY HISOBOT
FANI BO'YICHA

SILLABUS

kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi: 400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi: 410 000 – Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi: 60410100 – Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Qarshi – 2024 yil

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot
60410100 – Buxgalteriya hisobi va audit
(tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) ta’lim
yo‘nalishi

Fan nomi:	Moliyaviy hisobot
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	MH1612
Yil:	4
Semestr:	6
Ta’lim shakli:	Kunduzgi
Mashg‘ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma’ruza	90
Amaliy mashg‘ulotlar	90
Laboratoriya mashg‘ulotlari	–
Seminar	–
Mustaqil ta’lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O‘zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	<p>Fanni o‘qitishdan maqsad – buxgalteriya hisobi sohasidagi bakalavrlarga xo‘jalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya hisobotlarining nazariy asoslarini va tamoyillarini, moliyaviy hisobotni tuzishning hamda taqdim etishning uslubiy jihatlarini chuqur o‘rganish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko‘nikmasini hosil qilishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - fanning maqsadidan kelib chiqib, quyidagi vazifalarni bajarish talab etiladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -iqtisodiyotni modernizatsiya qilish sharoitida moliyaviy hisobotning mazmuni, o‘rni va ahamiyati; -moliyaviy hisobotning ichki va tashqi foydalanuvchilarni korxonada faoliyatiga oid ma’lumotlar bilan ta’minlashdagi vazifalari; -moliyaviy hisobotning tuzilishi va tarkibi; -buxgalteriya balans va uni tuzish uslubi; -moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot ko‘rsatkichlari va uni tuzish tartibi;

<p>-xususiy kapital to'g'risidagi hisobotning korxonada faoliyatining samaradorligini oshirishning o'rni va uni tuzish usullarini qo'llash;</p> <p>-pul oqimlari to'g'risidagi hisobotning korxonada moliya resurslarini boshqarishdagi ahamiyati va uni milliy va xalqaro standartlarda qo'llaniladigan usullarni va ularni amaliyotga qo'llash;</p> <p>-moliyaviy hisobotlarga izoh xatini tayyorlash;</p> <p>-moliyaviy hisobotlarni tuzish va taqdim qilish tartiblarini o'rganishdan iboratdir.</p>
--

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1.	Biznesda buxgalteriya hisobi (BH 1304)
2.	Boshqaruv hisobi (BH 1304)
3.	Moliyaviy hisob asoslari (MHA 1408)
4.	Iqtisodiy tahlil (IT 1510)

Ta’lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Moliyaviy hisobotning maqsadi va vazifalari, paydo bo‘lishi haqida bilimga ega bo‘lishlari kerak;
TN2	Moliyaviy hisobotning me‘yoriy-huquqiy asoslari va uni tashkil etish xususiyatlarini bilishlari lozim;
TN3	Moliyaviy hisobotning tamoyillari va usullari haqida bilimga ega bo‘lishlari kerak;
TN4	Buxgalteriya hisobining milliy standarti, xalqaro standarti va moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini o‘ziga xos xususiyatlarini bilishi kerak;
	<i>Ko‘nikmalar jihatidan:</i>
TN5	“Buxgalteriya balansi” va muddati o‘tgan debitorlik va kreditorlik qarzlari hisobotini tuzish va taqdim etish;
TN6	“Moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot”ni tuzish va taqdim etish;
TN7	“Pul oqimlari to‘g‘risida hisobot”ni va “Xususiy kapital to‘g‘risidagi hisobot”ni tuzish va taqdim etish;

Fan mazmuni		
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)		
M1	«Moliyaviy hisobot» fanining predmeti va moliyaviy hisobotining umumiy tavsifi.	2 soat
M2	Buxgalteriya hisobini yuritish bo‘yicha hisob siyosati.	2 soat
M3	Buxgalteriya hisobini yuritish bo‘yicha hisob siyosati (davomi).	2 soat
M4	Moliyaviy hisobot tuzishning asosiy tamoyillari.	2 soat
M5	“Buxgalteriya balansi”ning tavsifi va uni tuzish.	2 soat
M6	“Buxgalteriya balansi”ning tavsifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
M7	“Buxgalteriya balansi”ning tavsifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
M8	“Moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot”ning tasnifi va uni tuzish.	2 soat
M9	“Moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot”ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
M10	“Moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot”ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat

M11	“Pul oqimlari to‘g‘risida hisobot” ning tasnifi va uni tuzish.	2 soat
M12	“Pul oqimlari to‘g‘risida hisobot” ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
M13	“Xususiy kapital to‘g‘risidagi hisobot” ning tasnifi va uni tuzish.	2 soat
M14	“Xususiy kapital to‘g‘risidagi hisobot” ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
M15	“Xususiy kapital to‘g‘risidagi hisobot” ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
M16	Debitorlik va kreditorlik qarzlari holati to‘g‘risidagi ma’lumotnomalar.	2 soat
M17	Debitorlik va kreditorlik qarzlari holati to‘g‘risidagi ma’lumotnomalar (davomi).	2 soat
M18	Debitorlik va kreditorlik qarzlari holati to‘g‘risidagi ma’lumotnomalar (davomi).	2 soat
M19	Moliyaviy hisobotiga ilova qilinuvchi tushuntirish xatlarining xususiyatlari.	2 soat
M20	Konsolidatsiyalashtirilgan (umumlashtirilgan) buxgalteriya hisobotini tuzish tartibi.	2 soat
M21	Konsolidatsiyalashtirilgan (umumlashtirilgan) buxgalteriya hisobotini tuzish tartibi (davomi).	2 soat
M22	Konsolidatsiyalashtirilgan (umumlashtirilgan) buxgalteriya hisobotini tuzish tartibi (davomi).	2 soat
Mashg‘ulotlar shakli: amaliy mashg‘ulot (A)		
A1	«Moliyaviy hisobot» fanining predmeti va moliyaviy hisobotining umumiy tavsifi.	2 soat
A2	«Moliyaviy hisobot» fanining predmeti va moliyaviy hisobotining umumiy tavsifi (davomi).	2 soat
A3	Buxgalteriya hisobini yuritish bo‘yicha hisob siyosati.	2 soat
A4	Buxgalteriya hisobini yuritish bo‘yicha hisob siyosati (davomi).	2 soat
A5	Moliyaviy hisobot tuzishning asosiy tamoyillari.	2 soat
A6	“Buxgalteriya balansi”ning tavsifi va uni tuzish.	2 soat
A7	“Buxgalteriya balansi”ning tavsifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
A8	“Buxgalteriya balansi”ning tavsifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
A9	“Moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot”ning tasnifi va uni tuzish.	2 soat
A10	“Moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot”ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
A11	“Moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot”ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
A12	“Pul oqimlari to‘g‘risida hisobot” ning tasnifi va uni tuzish.	2 soat
A13	“Pul oqimlari to‘g‘risida hisobot” ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
A14	“Xususiy kapital to‘g‘risidagi hisobot” ning tasnifi va uni tuzish.	2 soat

A15	“Xususiy kapital to‘g‘risidagi hisobot” ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
A16	“Xususiy kapital to‘g‘risidagi hisobot” ning tasnifi va uni tuzish (davomi).	2 soat
A17	Debitorlik va kreditorlik qarzlari holati to‘g‘risidagi ma’lumotnomalar.	2 soat
A18	Debitorlik va kreditorlik qarzlari holati to‘g‘risidagi ma’lumotnomalar (davomi).	2 soat
A19	Debitorlik va kreditorlik qarzlari holati to‘g‘risidagi ma’lumotnomalar (davomi).	2 soat
A20	Moliyaviy hisobotiga ilova qilinuvchi tushuntirish xatlarining xususiyatlari.	2 soat
A21	Konsolidatsiyalashtirilgan (umumlashtirilgan) buxgalteriya hisobotini tuzish tartibi.	2 soat
A22	Konsolidatsiyalashtirilgan (umumlashtirilgan) buxgalteriya hisobotini tuzish tartibi (davomi).	2 soat
A23	Konsolidatsiyalashtirilgan (umumlashtirilgan) buxgalteriya hisobotini tuzish tartibi (davomi).	2 soat

Mustaqil ta’lim (MT) 90 soat		
1	«Moliyaviy hisobot» fanining predmeti va moliyaviy hisobotning umumiy tavsifi.	6 soat
2	Buxgalteriya hisobini yuritish bo‘yicha hisob siyosati.	6 soat
3	Moliyaviy hisobot tuzishning asosiy tamoyillari.	8 soat
4	“Buxgalteriya balansi”ning tavsifi va uni tuzish.	10 soat
5	“Moliyaviy natijalar to‘g‘risidagi hisobot”ning tasnifi va uni tuzish.	10 soat
6	“Pul oqimlari to‘g‘risida hisobot” ning tasnifi va uni tuzish.	10 soat
7	“Xususiy kapital to‘g‘risidagi hisobot” ning tasnifi va uni tuzish.	10 soat
8	Debitorlik va kreditorlik qarzlari holati to‘g‘risidagi ma’lumotnomalar.	8 soat
9	Moliyaviy hisobotiga ilova qilinuvchi tushuntirish xatlarining xususiyatlari.	8 soat
10	Konsolidatsiyalashtirilgan (umumlashtirilgan) buxgalteriya hisobotini tuzish tartibi.	14 soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Gadoyev E. va boshq. Yillik hisobot-2009. T.: NORMA, 2016. 597 b.
2.	Egamberdiyeva S.R. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O‘quv qo‘llanma. - T.: Fan va texnologiya, 2019. 289 b.
3.	Karimov A., Muqumov Z, Tulaev M., Kurbanbaev J., Raxmonov SH. Buxgalteriya hisobining axborot tizimlari. O‘quv qo‘llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –194 b.

4.	Kuljonov O., Xusinov I., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –237 b.
5.	Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –T.:Iqtisod-moliya, 2019. - 512 b.
6.	Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S., Xalilov SH. Moliyaviy hisob va hisobot. O'quv qo'llanma. –T.:Iqtisod-moliya, 2018. - 400 b..
7.	D.E. Norbekov, A.N. To'rayev, Sh.Sh. Rahmonov. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari. O'quv qo'llanm. - T.:Iqtisod-moliya, 2019. 332 b.
8.	Kuljonov O., Ortiqov X., Yugay L., Tuxsanov X., M.Xayitboev Moliyaviy hisob. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –246 b.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 488 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 104 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 56 b.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. – 48 b.
5.	Pardaev A., Pardaev B. “Boshqaruv hisobi” T.: G'.G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2014 yil 251- b.
6.	Xasanov B., G'aniev Z., Muxammedova D. Boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. –T.: Iqtisod-moliya, 2018. –279 b.
Axborot manbalari	
1.	www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
2.	www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3.	www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi rasmiy sayti.
4.	www.soliq.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat Soliq qumitasi rasmiy sayti.
5.	www.sciencedirect.com . –ommabop ilmiy jurnallar sayti.
6.	www.scopus.com . - ommabop ilmiy jurnallar sayti.

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritma olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;

- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy-huquqiy ujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;

- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchilari to'g'risida ma'lumot

Muallif:	A.B. Ravshanov, katta o'qituvchisi.
E-mail:	r.alisher@17m71gmail.com
Tashkilot:	Qarshi muhandislik iqtisodiyot instituti, "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrası

Taqrizchilar:	Egamberdiyeva Salima Raimovna-QarMII, Buxgalteriya hisobi va audit kafedrasida dots., i.f.n. Qurbonov Alisher Boboqulovich.-QarMII, "Innovatsion iqtisodiyot" kafedrasida dots., i.f.n.
----------------------	---

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil "27" "06"dagi 17-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot" fakultetining 2024 yil "26" "06"dagi "11"-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur Sillabus "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasining 2024 yil "19" "06"dagi "20"-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:

Fakultet dekani:

Kafedra mudiri:

Tuzuvchilar:

Z.E.Chorshanbiyev

A.H.Berdiyev

A.T. Alikulov

A.B. Ravshanov

